

Asia: VN/650/2022

Lausuntopyyntö toimeentulotukilain uudistamiseen liittyvästä hallituksen esityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tornion sosiaalitoimiston aikuissosiaalityön tiimin kommentit Hallituksen esitykseen toimeentulotukilain uudistamiseksi:

-Vastuu toimeentulotuesta jaettu Kelan ja kuntien kesken. Tämä hämmentää asiakkaita ja vaikeuttaa järjestelmän hahmottamista. Asiakkaat ovat epävarmoja, osaavatko toimia oikein. Vaarana on, että tuen tarpeita jää tunnistamatta ja että asiakkaita luukutetaan. Kelan ja kuntien/hyvinvointialueiden yhteistyötä on lisättävä ja kehitettävä. Sosiaalitoimen näkökulmasta Kelan toiminta on kuitenkin viimeisen vuoden aikana parantunut, päätökset ovat selkeämpiä ja yhteistyö kehittynyt toimeentulotuen Kela-siirron alkuun verrattuna. Missään tapauksessa emme näe järkevänä palauttaa perustoimeentulotuen käsittelyä kuntiin/hyvinvointialueille.

-kuntouttavan työtoiminnan matkakorvauksien siirto Laki kuntouttavasta työtoiminnasta ja siten myös palvelukokonaisuutena kuntouttavan työtoiminnan alle on ehdottomasti kannatettava asia, ja selkiyttää palvelukokonaisuutta ja työnjakoa kunnissa esim. työllisyyspalvelujen ja sosiaalitoimen kesken.

-lapsen tapaamiskulut: ehdottomasti pidettävä perustoimeentulotuessa

-palveluperiaate: palvelun ja asioinnin oltava asiakkaat saavutettavia! Taattava henkilökohtaisen asioinnin mahdollisuus kaikille tasavertaisesti. Tässä on paljon parannettavaa (Kelan toimistoa ei löydy kaikista kunnista ja aukioloajat eivät kohtaa asiakkaiden hätää). Sosiaalitoimen asiakkaille on tyypillistä, että asiointi on haasteellista puuttuvien välineiden ja asiointitaidon vuoksi. Tällöin henkilökohtainen asiointi voi olla ainoa keino asioiden hoitoon.

-parannettavaa sosiaalitoimen äänen kuulumisessa Kelaan päin: toimeentulotuki pitäisi kytkeä tiiviimmin ja kiinteämmin asiakasprosessiin ja suunnitelmalliseen asiakastyöhön. Kaksisuuntainen Kelmu (tiedonsiirtomahdollisuus) /muu helppo- ja nopeakäyttöinen tiedonsiirtokanava käyttöön. Kelan tulisi huomioida sosiaalitoimen lausuntoja enemmän. Nykyisellään niillä ei ole paljon painoarvoa, esim. vuokrien kohtuullistamisessa tai toimeentulotuen käsittely takautuvasti asumismenojen osalta.

-Kelan alueelliset palveluneuvojat /asiakkuusvastaavat tärkeitä linkkejä kunnan/hyvinvointialueen ja Kelan välillä, erityisesti paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden kohdalla. Tätä yhteistyötä jatkossa lisättävä. Yhteisistä toimeentulotukea koskevista linjauksista voitaisiin sopia kuntien/hyvinvointialueen ja Kelan kesken, esim. Kelalla asioiden kiireellisyys määritellä eri tavoin kuin sosiaalitoimessa.

-ilmoituksia ja yhteydenottoja Kelasta saisi tulla enemmän, jotta tuen tarpeessa ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevat asiakkaat tulisivat tehokkaammin palvelujen piiriin. Kokemuksemme sosiaalitoimessa on, että ennen Korona-pandemiaa ilmoituksia tuli paljon enemmän.

-maksusitoumusten myöntäminen myös Kelan perustoimeentulotuessa hyvä asia; nopeuttaa ja joustavoittaa avun ja tuen saantia.

-Kelaan tieto sosiaalitoimesta täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä: Tarvitaanko/onko sillä merkitystä Kelan perustoimeentulotuen käsittelyn kannalta?

Vaaramaa Annika
Tornion sosiaalitoimisto